

POSTMAGMATICKÉ PROCESY V DURBACHITECH JIHLAVSKÉHO MASÍVU

J. Leichmann¹ a J. Suchánková²

¹Sekce věd o Zemi, Masarykova univerzita, Kotlářská 2, 611 37 Brno, leichman@sci.muni.cz

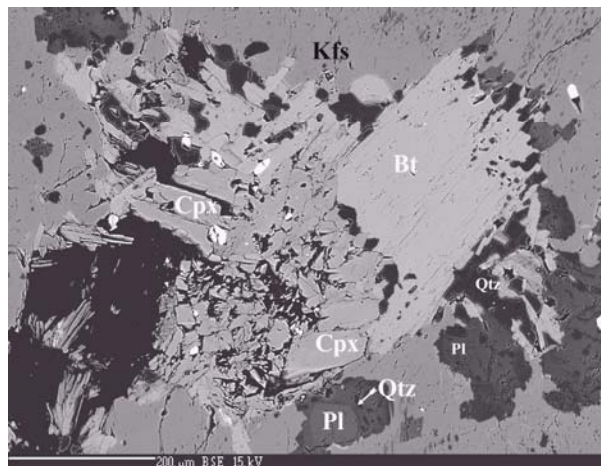
²Sekce věd o Zemi, Masarykova univerzita, Kotlářská 2, 611 37 Brno, ja.su@mail.muni.cz

Jihlavský masiv se nachází asi 2 km JV od Jihlavy, kde vytváří oválné těleso směru SSZ – JJV. Vzorky durbachitů byly odebrány z lokality Kosov – lom, která leží v údolí řeky Jihlavy. Horniny jihlavského masivu jsou karbonského stáří ($335,2 \pm 0,54$ Kotková et al. 2003), spadají do durbachitové série patřící do skupiny ultradraselných hornin.

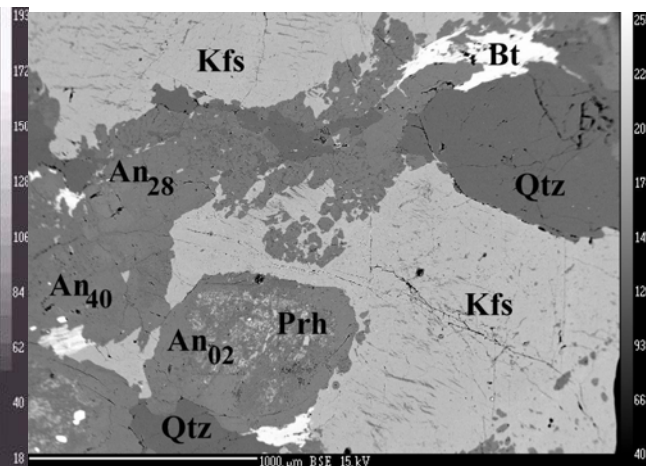
Jihlavský durbachit obsahuje porfyrické vyrostlice draselného živce, plagioklas, biotit, křemen, ortopyroxen, klinopyroxen, amfibol a akcesoricky je zde rutil, ilmenit, apatit, monazit a titanit. V polarizačním mikroskopu, CL a EMS byly studovány postmagmatické procesy, způsobené migrací fluid různého složení.

V durbachitech proběhla řada postmagmatických procesů, které jsou charakteristické svými minerálními asociacemi. Jeden z procesů je reakce mezi ortopyroxenem a augitem na jedné straně a draselným živcem na straně druhé za vzniku biotitu, křemene a plagioklasu. Produkty této přeměny vytváří často symplektity (obr.1). Klinopyroxen i ortopyroxen podléhají také hydrataci doprovázené vznikem sekundárního amfibolu. Zdrojem fluid potřebných pro obě reakce mohly být intruze několika generací leukogranitů pozorované na studovaná lokalitě. Blízko kontaktu durbachitu a granitu se v durbachitu vyskytuje z tmavých minerálů pouze biotit. V leukogranitu se často vyskytuje lem turmalínu, který bývá paralelní s okrajem žíly. Výskyt turmalínového lemu indikuje pravděpodobně redistribuci Mg a Fe uvolněných při dekompozici původních pyroxenů. Nižší teplotní reakce jsou doprovázeny rozpadem andezinu za vzniku prehnitu a albitu (obr.2), tmavé minerály bývají chloritizovány.

Kotková, J., Schaltegger, U. and Leichmann, J. (2003): 338-335 Ma old intrusions in the E Bohemian massif – a relict of orogen-wide durbachitic magmatism in European Variscides. *J.Czech Geol. Soc.* 48, 80-81.

Obr. 1 Reakce Cpx s Kfs (odražené elektrony)

Obr. 2 Rozpad andezinu (odražené elektrony)